

AARHUS
UNIVERSITET

INSPIRATION FRA FORSKNINGEN TIL DIN SPROGUNDERVISNING

FORSKNINGSFELTET OM LÆRERKOGNITION

SUSANA S. FERNÁNDEZ
AARHUS UNIVERSITET
INSTITUT FOR KOMMUNIKATION OG KULTUR

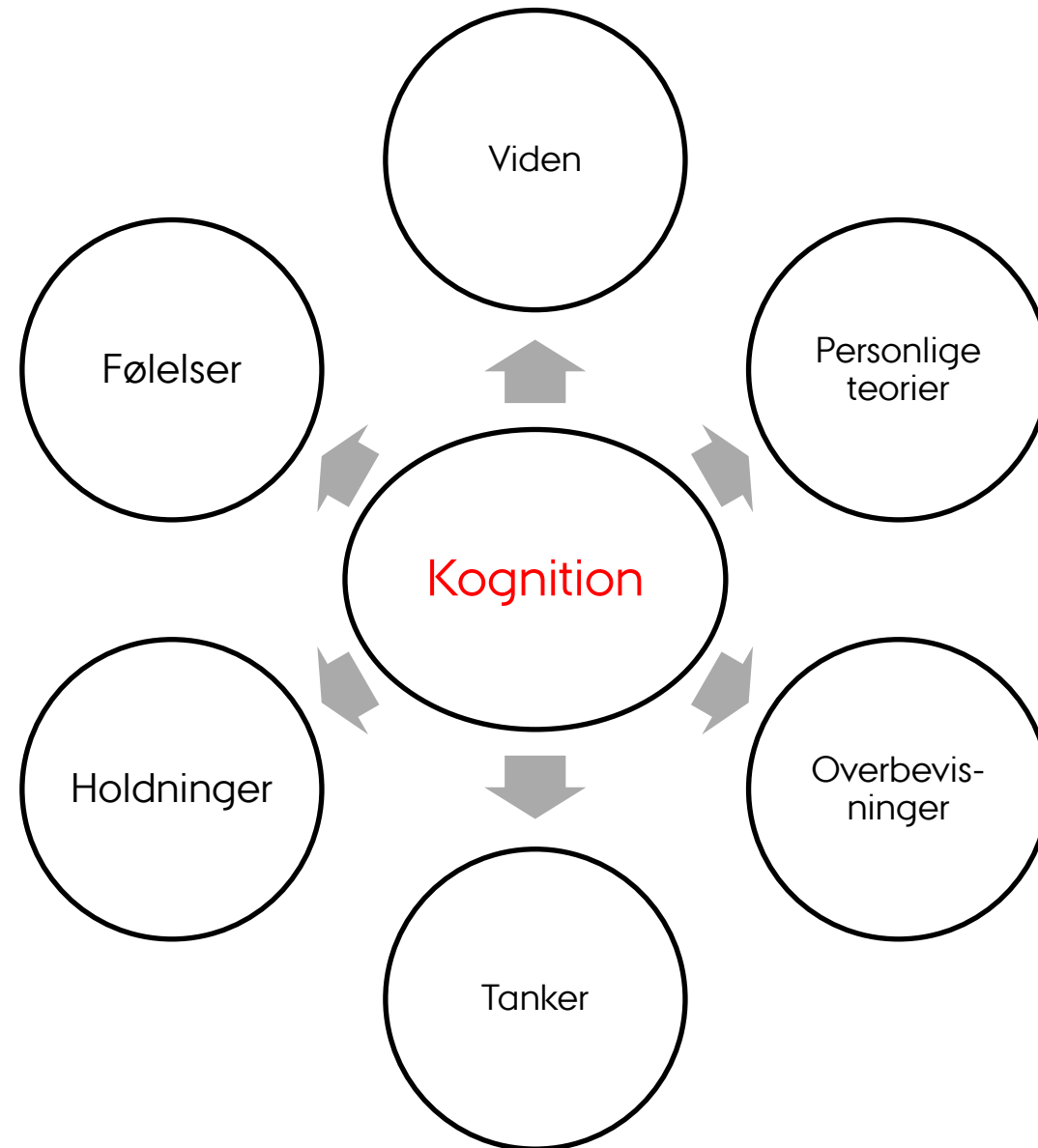

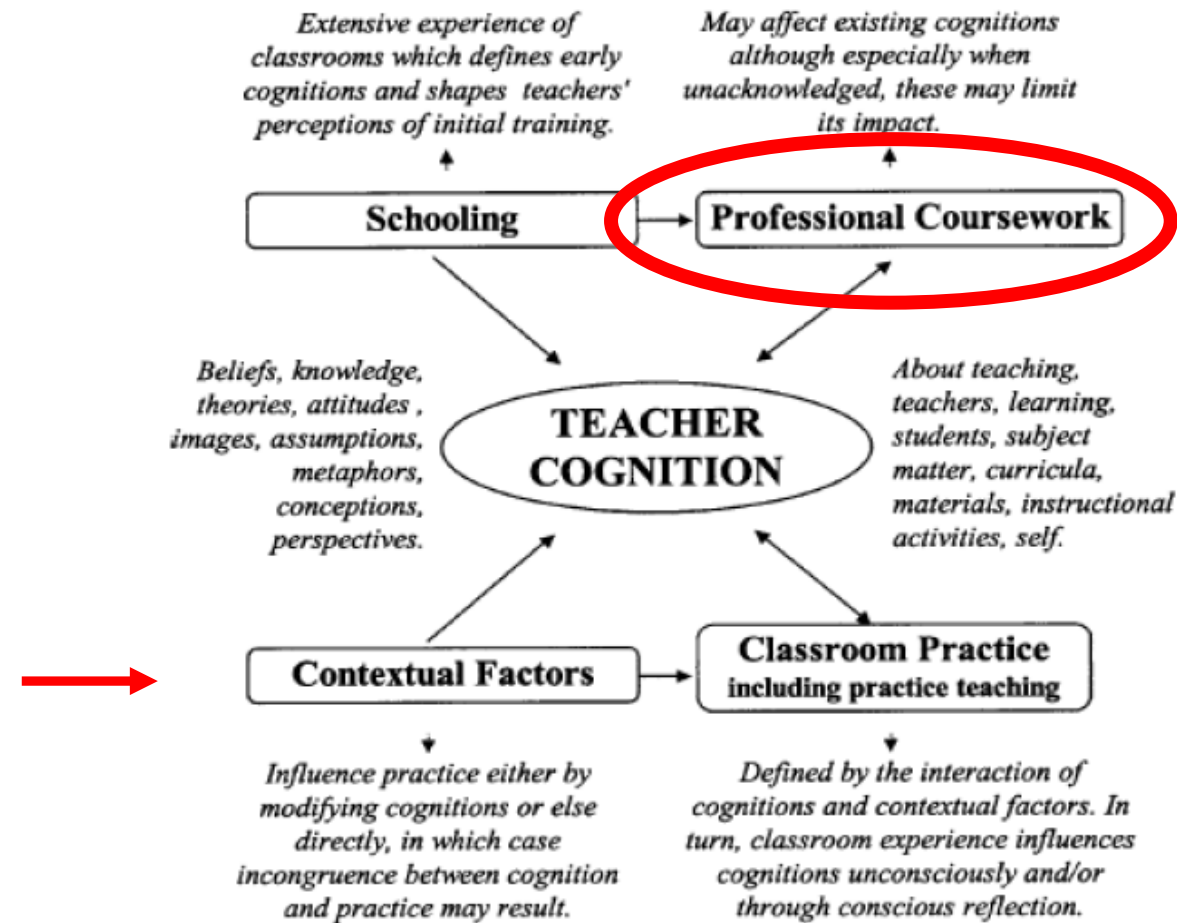
TEACHER COGNITION / LÆRERKOGNITION

- › Forskningsfelt der udforsker, hvad lærere tænker, ved og tror
- › En uobserverbar dimension af undervisningen - lærernes mentale liv

Teacher cognition in language teaching

- > Skoleformer
- Læreplaner
- Adgang til materialer
- Krav fra elever, forældre,
- ledelsen
- Kollegerne

Figure 1 Teacher cognition, schooling, professional education, and classroom practice (Borg 1997)

Borg, 2006

FOKUSOMRÅDER I FORSKNINGSFELTET

> **Lærertyper**

- > Erfarne vs. uerfarne
- > Færdiguddannede / under uddannelse
- > Læreridentiteter

> **Spænding mellem teori og praktisk erfaring**

> **Forhold mellem kognition og pædagogisk praksis**

> **Lærernes tanker vedr. udvalgte aspekter af undervisning**

UDFORDRINGER

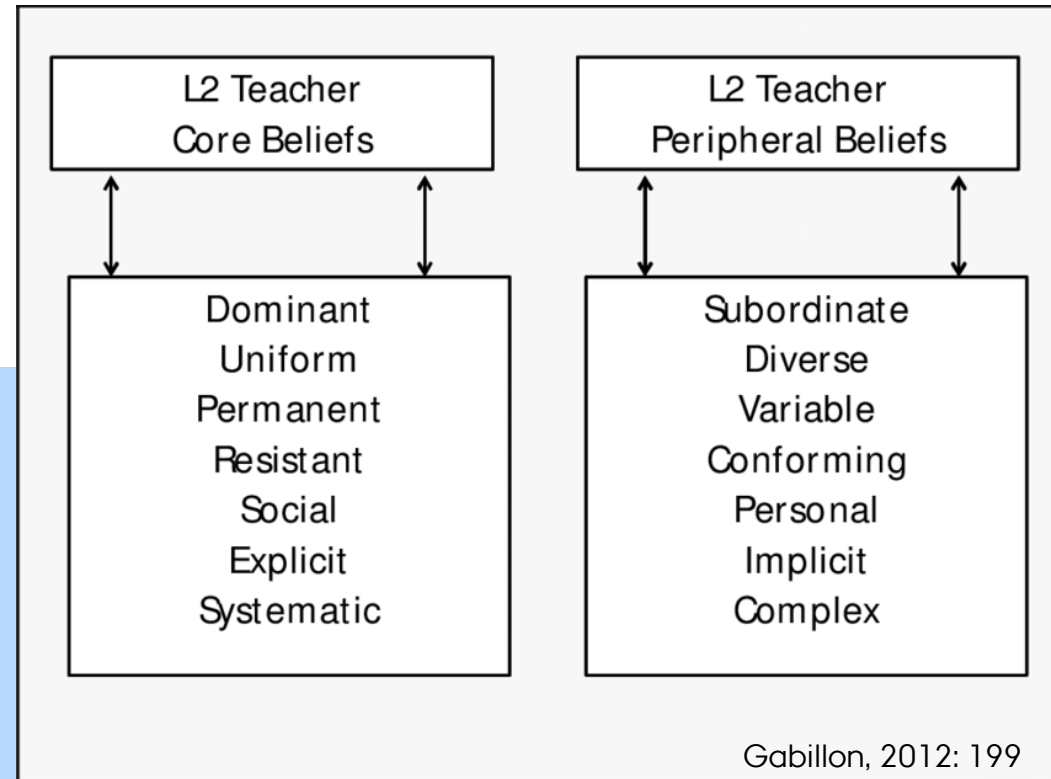
> **Mentale processer er:**

> Uobserverbare

> Bevidste/ubevidste

> Følelsesmæssige – personlige

> Hierarkiske og konkurrerende

FORSKNINGSMETODER

- › Både kvantitative og kvalitative studier
- › Dataindsamlingsinstrumenter

(Borg, Birello, Civera & Zanatta, 2014)

Spørgeskemaer

Tests

Interviews

Fokusgruppeinterviews

Refleksionsgrupper

Stimulated recall

Think aloud protocols

Logbogsskrivning

Biografiske beretninger

Mindmaps

Metaforudvælgelse

Tegneopgaver

Observationer

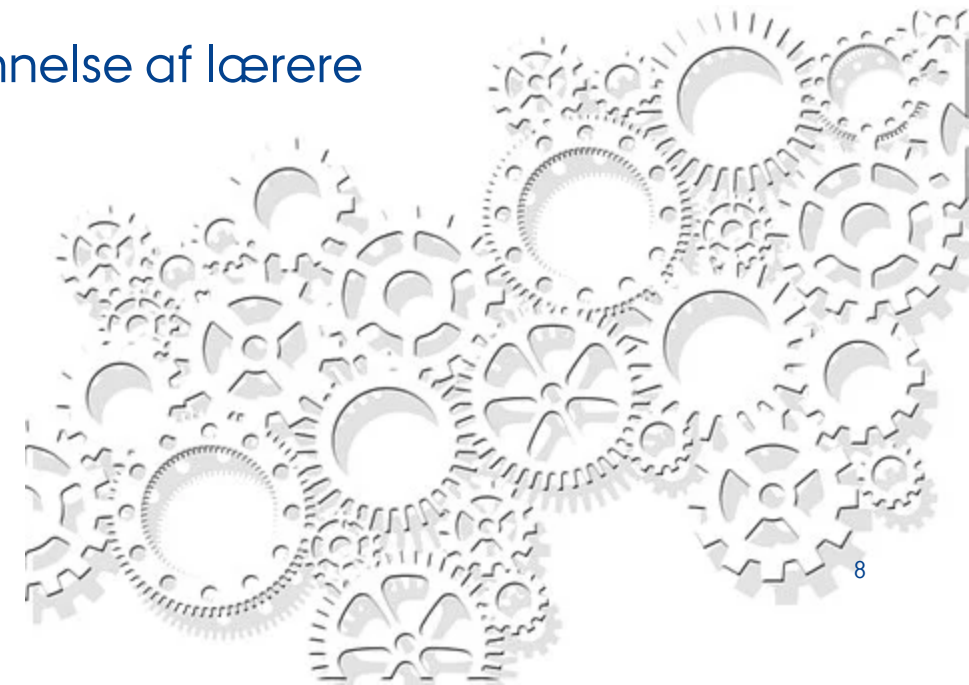
FELTETS BIDRAG TIL UDDANNELSE OG EFTERUDDANNELSE

1) Forskningsresultater kan styrke læreruddannelsen

- › fremme sammenligning mellem egne overbevisninger og ny didaktisk forskning
- › fremme lærerens egen løbende udvikling og samarbejde
- › skabe mere realistiske forventninger vedr. effekten af uddannelse af lærere

2) Dataindsamlingsmetoder kan anvendes som refleksionsredskaber til lærerudvikling

- › åbne muligheder for refleksion og diskussion blandt lærere
- › sætte fokus på specifikke didaktiske problemer

LÆRERKOGNITION OG FREMMEDSPROG

> Fokusområder

> Resultater fra Danmark

Interkulturel kompetence

Fernández, S. S. (2015). Concepciones de los profesores daneses acerca de la competencia intercultural en la clase de español como lengua extranjera. *Milli Mála - Journal of Language and Culture*, 7, 95-120.

læringsstrategier

Børsting, L.D. (2018). *Danish Upper Secondary School English Teachers' Cognitions on Learning Strategies*. Upubliceret speciale. Aarhus Universitet.

mundtlighed

Vijayarathan, K. (2017). *Teacher cognition of grade 8 teachers on teaching speaking in English as a foreign language in The Faroe Islands and its impact on teachers' pedagogical praxis: seven case studies*. Ph.d.-afhandling. Aarhus Universitet.

feedback

Kjærgaard, H.W. (2018). *Technology-mediated written corrective feedback in the Danish lower secondary classroom*. Upubliceret ph.d.-afhandling. Aarhus Universitet.

differentiering

Rasmussen, A.M. (2020). *Lærernes kognition og praksis vedr. differentiering i tyskundervisning i det danske gymnasium*. Ph.d.-afhandling. Aarhus Universitet.

kommende
gymnasielærere

Fernández, S.S. (2019). Sprogstuderendes kognition om fremmedsproglæring: Før og efter profilmesteret på kandidatstudiet. *Dansk Universitetspædagogisk Tidsskrift*, 14 (26): 5-22.

RESULTATER OM INTERKULTUREL KOMMUNIKATIV KOMPETENCE (FERNÁNDEZ 2015)

UDFORDRINGER:

- › Lærerne er usikre omkring begrebet IKK
- › Manglende fokus på IKK i lærernes uddannelser
- › Der mangler egnede undervisningsmaterialer
- › Der prioriteres grammatikundervisning og basissprog – især i begynderprog
- › IKK er ikke i centrum i eksaminerne

RESULTATER OM MUNDTLIGHED

Lærerne mener, at undervisning om mundtlighed sker på basis af:

Skriftlige øvelser

Højtlesning

Grammatikundervisning

Mundtlige præsentationer

At stille åbne spørgsmål

Lærerne understreger:

Flydende sprog frem for nøjagtighed

Et positivt klassemiljø for at værne om elevernes affektive tilstand

Tilpasning af niveauet

Undersøgelse fra Færøerne
(Vijayavarathan 2017)

- › Lærernes kognition kommer fra deres "**observationslæring**" (= de underviser som de selv er blevet undervist)
- › De betragter deres egen tale som et "vigtigt input"
- › Lærernes egen mundtlige færdighed ("**self-efficacy**") påvirker deres praksis (= der er mere fokus på mundtlighed hvis lærerne synes, at de selv er gode til at tale målsproget)

Undersøgelse fra Færøerne
(Vijayavarathan 2017)

RESULTATER OM NYUDDANNEDE GYMNASIELÆRERE

(FERNÁNDEZ 2019)

- › Kandidaternes kognition er blevet påvirket af deres profilsemester på universitetet, men ikke alle disse tanker og den nyligt tilegnede didaktiske viden afspejles, i følge egne udsagn, i deres praksis, da eksterne faktorer som tidspres og interne faktorer som usikkerhed kan være med til at bremse nogle af de tiltag, som de ellers gerne vil implementere.

BIDRAG TIL SPROGLÆRERERUDDANNELSE

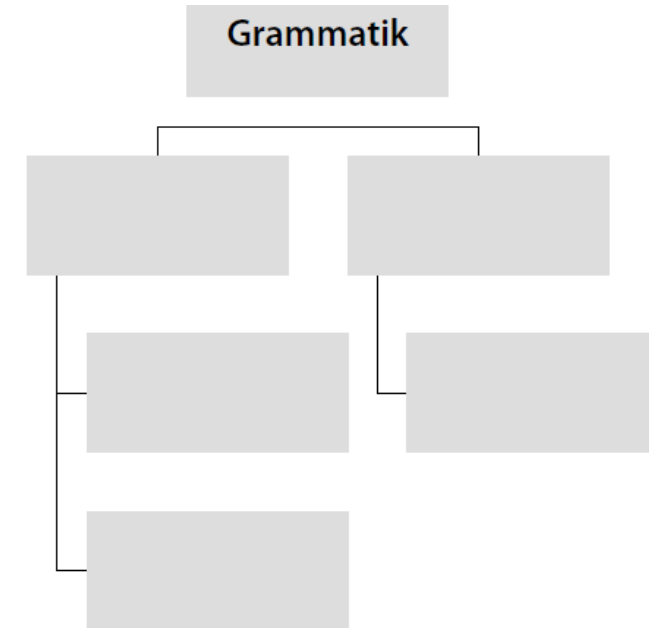
- › Gennemgang af didaktisk *state of the art* vedr. en række aspekter af sprogundervisning
- › Danske og internationale resultater om lærerudvikling og sproglærerkognition
- › Refleksionsøvelser inspireret i feltets metoder som sigter mod lærerudvikling

NOGLE EKSEMPLER

Refleksionsøvelse 4.9: Dine tanker om grammatikundervisning

Lav et mindmap, som repræsenterer dine tanker omkring grammatikundervisning. Du kan lave det i hånden med papir og farveblyanter eller benytte et af de mange gratis programmer for mindmaps, som findes på internettet.

Refleksionsøvelse 1.1: Lærerens vidensbase og kompetencer

Forskellige dele af lærerens vidensbase og kompetencer kan være stærke/svage og bevidste/ubevidste og kan give forskellige udfordringer for læreren.

Lærerens vidensbase og kompetencer	Hvor <i>bevidst</i> er du om din egen viden (på en skala fra 1 til 5, hvor 1 er lidt, og 5 er meget)?	Hvor <i>stærk</i> føler du dig her (på en skala fra 1 til 5, hvor 1 er lidt, og 5 er meget)?
Sprogfærdighed på målsproget		
Faglig viden om dit fag		
Fagdidaktisk viden		
Almendidaktisk viden		
Viden om undervisningskonteksten		
Viden om den interkulturelle kontekst		

Refleksionsøvelse 3.5: Om kommunikativ kompetence

Tænk på en af de seneste lektioner, du har haft med et af dine sproghold, eller du har overværet i din praktik eller lign.

1. Hvilken kommunikativ delkompetence var i fokus og hvorfor?
2. Hvordan arbejdede eleverne med denne delkompetence?
3. Hvordan gjorde du/læreren det klart for eleverne, at det var den pågældende delkompetence, de skulle arbejde med?
4. Hvad gik godt, og hvor synes du selv, der evt. var rum for forbedring i tilrettelæggelsen og/eller gennemførelsen?

REFERENCER

- › **Andersen, H.L. & Bager, L.T.** (2013) Kollegial supervision. I L. Rienecker et al. (eds.) *Universitetspædagogik*, Frederiksberg: Samfundslitteratur, 433-444.
- › **Borg, S.** 2006 (2015). Teacher cognition and language education. Research and practice. 2. edition. London: Bloomsbury.
- › **Borg, S.** (2009). Introducing language teacher cognition. Retrieved [17/09/2018] from <http://www.education.leeds.ac.uk/research/files/145.pdf>
- › **Borg, S., M. Birello, I. Civera, and T. Zanatta.** (2014). *The impact of teacher education on pre-service primary English language teachers*. London: British Council.
- › **Gabillon, Z.** (2012). Revisiting foreign Language teachers beliefs. *Frontiers of Language and Teaching* 3, 190-203.
- › **Henriksen, B., Fernández, S., Andersen, H. L. & Fristrup, D.** (2020). Hvorfor gør jeg det, jeg gør? Refleksionshåndbog for sproglærere. Frederiksberg: Samfundslitteratur

For spørgsmål eller kommentarer:

romssf@cc.au.dk